

ВОЛОНТЕР

ЛОКАЛНА САМОУПРАВА ЈАВНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ НЕВЛАДИНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

БРОЈ 3 ГОД II

ЗЕМУН ЈАНУАР/ФЕБРУАР 2005.

БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

Више пара за социјалне потребе

НАШ ГОСТ: Ђорђе Станичић, секретар сталне конференције градова

Вратити општинама имовину

Страна 3

Завршена евалуација

Сви пројекти положили испит

Страна 4-5

Центар за социјални рад Земун

Центар за неколико општина

Страна 6-7

Декада Рома шанса за Земун

Страна 8-9

Пореска политика ове земље се полако доводи у ред. Применом пореза на додату вредност (ПДВ) прихватили смо европске стандарде, што у догледно време треба да се одрази на све облике понашања у организованој и уређеној држави. Као што је дисциплиновање грађана да плаћају порез основ опстанка државе и развоја друштва, тако је и сврсисходно трошење тих пара у интересу потреба грађана једна од светиња цивилног друштва.

У тако уређеној држави, без обзира на идеолошке и политичке разлике, сви који се смењују на власти, настоје да се не замере грађанима због финансијских злоупотреба државне благајне – буџета.

Средства донације Одељења за међународни развој Владе Велике Британије од милион евра за пројекте Ресформе социјалне политике у Србији који се спроводе у четири пилот општине, у наредних пар месеци ће бити до краја потрошена. Ова средства, за разлику од неких других сумњивих донација које су служиле за прање новца, потичу директно из буџета Владе Велике Британије, то јест, од енглеских пореских обвезника, обичних грађана. Због тога је одговорност наших корисника према овом поклону била заиста велика. Али, осим вредности овог пројекта изражене у фунтама и еврима, од непроцењиве вредности је и неколико искустава, поука, чије трошење се не може ограничити временски, и чија правилна употреба почетну вредност може само да увећава.

Пре свега, то је искуство партнерства државе, грађана и стручњака у јавним установама на послу вођења политике у области социјалне заштите. То је и добра пракса Стратешког акционог планирања насупрот хаотичном волонтеризму појединаца који мисле да су најпаметнији самим тим што су се домогли власти над јавним финансијама.

Највећи резултат програма Ресформе социјалне политике управо се огледа у начину на који ће се јавне финансије, буџети, користити за задовољавање потреба грађана. Дефинисање потреба грађана може бити релативна ствар. Одувек је било примера да Власт мисли како је од општег интереса да уређује општинску зграду и да за лакирање паркета, тапаширање намештаја, кречење, мењање плочица у клозетима, за намештај, кожне фотеље и службене аутомобиле, затим бројне свечане ручкове, потроши силне милионе. Да се разбацује народним парама тако што ће грађом неких јавних зграда подићи себи споменик у мермеру, стаклу и сјају. И то све у времену кад су статистички извештаји катастрофални и указују на стотине хиљада грађана који живе у сиромаштву, а хиљаде се налазе на ивици хуманитарне катастрофе јер гладују и немају дрва се огреју у овој суровој зими.

Демагогија се најпре уочава у овом контрасту. У изборним кампањама и са политичких говорница упућују се поруке наде и разумевања, а кад се дође до расподеле буџета онда се социјалне потребе мерене другим „потребама” и инвестицијама, мере најнижим процентима. Онда се каже „нема довољно пара”, „чекамо да оживи привреда”.

На недавном саветовању на Златибору, један Енглец нам рече „Много је јефтиније плаћати једног социјалног радника по једном малолетничком делинквенту од штете коју тај делинквент може касније на разне начине направити друштву – не само крађом него и његовим издржавањем у васпитним и казним установама”.

Кад се у овој земљи почне размишљати о користи за друштво са становишта пореских обвезника који желе да се њихове паре сврсисходно користе, онда ће и социјална политика, социјални рад, постати заслужено цењен и вреднован. Пројекат Ресформе социјалне политике је шанса за наше политичаре и менаџере који управљају градовима и општинама да на овом путу направе први корак.

Д.С.

Саветовање на Златибору

Договор за израду Стратешког плана

Представници општинских координационих одбора за социјалну политику (ОКОСП) пилот општина Земун, Бора, Краљева и Ужица састали су се од 17. до 19. фебруара на Златибору да би се договорили око наредних обавеза у Пројекту реформе социјалне политике.

Најважнији преостали задатак који треба да буде завршен у овој фази пројекта је израда општинских стратешких акционих планова за социјалну политику. Овај документ, који треба да усвоје општинске Скупштине, представљаће у периоду од наредних пет година главни ослонац и путоказ за активности општинске управе, јавних институција и невладиних организација у области пружања разних социјалних услуга грађанима.

На листу приоритетних области у којима ће се усмеравати активности налазе се проблеми деце, старих лица, маргинализованих група (Роми, избеглице), лица са посебним потребама и незапосленост.

Семинар је водила Оливера Павловић менаџер Пројекта, уз учешће међународног консултанта за социјалну политику Криса Хорна.

Током трајања семинара, у петак 19. фебруара је на Ужичкој ТВ 5 уживо емитована емисија Округли сто посвећена овом скупу. О пројектима су говорили представници свих општина, а у име Земун запажено учешће имао је Ђорђе Стефановић, начелник у СО Земун и члан ОКОСП.

Израда Земунског Стратешког плана је у току. То је први такав документ у Земуну који осим визије за будућност треба да предложи и конкретне планове за активности наредном периоду на ублажавању тешке ситуације у многим деловима Земун.

Очекује се да Нацрт овог документа за јавну расправу буде завршен до средине марта како би сам документ био спреман за усвајање на седници СО Земун заказаној за 29. март.

ОПШТИНСКИ ОДБОРИ СУ НАСТАВЉАЛИ РАД И У ПАУЗАМА ЗА КАФУ

ВЕСТИ

Очекује се позитивна оцена

У градском секретаријату за социјалну и дечију заштиту одржан је 25. фебруара састанак са представницима земунског ОКОСП.

Председавајући Оливера Ивановић и члан Ђорђе Стефановић презентovali су градским функционерима потребе наставка пројекта реформе социјалне политике по истеку донације Одељења за међународни развој (ДФИД) Велике Британије.

- На основу постигнутих резултата предложили смо наставак финансирања кроз буџет Скупштине града, а утисак који смо понели са састанка је веома позитиван, обавестио је чланове ОКОСП Ђорђе Стефановић на седници 1. марта.

Добијена је сагласност за отварање посебног текућег рачуна за рад ОКОСП, а од става секретаријата за социјални рад зависеће и однос секретаријата за финансије приликом одређивања износа средстава за финансирање продужетка пројекта током преосталих девет месеци текуће године.

Шири се вирус ОКОСП

Искуства земунског ОКОСП после регионалне конференције у децембру привукла су пажњу не само градских општина, него и удаљених средина. У среду 2. марта СО Земун је посетила делегација општине Кањижа у којој су били Нандор Мараци заменик председника, Жужана Адел директор Центра за социјални рад и Татјана Варја Потребих, начелник

одељења за друштвене делатности. Гости су се упознали са начином рада нашег ОКОСП и могућностима примене пројекта у својој средини, а већ у првом разговору су пронађене могућности за разне видове сарадње.

Редовној 30. седници ОКОСП одржаној у уторак 1. марта присуствовала је и Споменка Ђирић Јанковић, заменик председника суседне општине Нови Београд, задужена за социјални рад, здравство, превенцију болести зависности и мањинске групе.

Не кријући задовољство што је присуствовала овој седници Споменка Ђирић је изјавила - Драго ми је што сам овде и видим колико је времена било потребно да би се уиграо један овакав тим. Покренула сам активности на прикупљању података за анализу ситуације у нашој општини. Са Земуним имамо многе заједничке проблеме и очекујем да ћемо рационално и солидарно, користећи заједничке ресурсе убудуће ефикасније да их решавамо, изјавила је Споменка Ђирић Јанковић.

Додатна помоћ буџету

Нису буџетска средства једини извор финансирања пројекта социјалних услуга. Посебно место ће у наредном периоду заузети организација хуманитарних приредби и концерата. Даница Симић, из општинског одељења за друштвене делатности која је ангажована на раду у канеларији ОКОСП на пословима проналажења додатних средстава, најављује први концерт: - Средином априла организоваћемо концерт Јована и Наде Колунције у Сали Дома ваздухопловства. Очекујемо одзив привредника Земунa и грађана који ће куповином улазница допринети Фонду за реализацију пројекта реформе социјалне политике.

СПОМЕНКА ЂИРИЋ ЈАНКОВИЋ ПОРЕД ОЛИВЕРЕ ИВАНОВИЋ КОЈА ЈЕ ПРЕДСЕДАВАЛА ТРИДЕСЕТОМ СЕДНИЦОМ

НАШ ГОСТ: Ђорђе Станичић, генерални секретар
Сталне конференције градова и општина

Успостављање општинске имовине предуслов за одговорнији рад

СТАЛНА КОНФЕРЕНЦИЈА ГРАДОВА И ОПШТИНА ЈЕ ЈЕДАН ОД УЧЕСНИКА У РЕАЛИЗАЦИЈИ ПРОЈЕКТА РЕФОРМЕ СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ. ПОСЛЕ ТРИ ГОДИНЕ ПОМОЋ ОДЕЉЕЊА ЗА МЕЂУНАРОДНИ РАЗВОЈ ВЛАДЕ ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ ЈЕ У ЗАВРШНОЈ ФАЗИ. КАКО ВИ ПРОЦЕЊУЈЕТЕ ДОСАДАШЊУ РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОЈЕКТА?

Морам признати да смо сарадњу са Пројектом реформе социјалне политике и канцеларијом Birks & Sinclair успоставили управо у моменту када је Стална конференција градова и општина озбиљно размишљала о неопходности да више пажње посвети сфери социјалне политике, јер је за тим постојала потреба управо наших чланица – општина и градова. Из наше заједничке сарадње проистекао је Одбор за социјалну политику који је формиран је у јулу 2002. године, а у његовом раду учествују представници 18 градова и општина међу којима су и четири пилот општине, пошто је то најефикаснији начин да искуства која су стекли током реализације Пројекта пренесу другим члановима Одбора.

Наш циљ је био врло конкретан – желели смо да Одбор за социјалну политику постане место за размену искустава, идеја и успешне праксе социјалне политике у општинама и градовима и мислим да смо у томе успели. Једноставно, Одбор за социјалну политику представља линк између општинског нивоа и централне власти: иницијативе и проблеме који постоје на локалном нивоу представљамо републичким властима и доприносимо поволном разрешењу и обрнуто – преко нас централни ниво одлучивања добија одговарајућу повратну информацију од локалне самоуправе.

ДА ЛИ ЈЕ ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА КОЈИ РЕАЛИЗУЈЕ КАНЦЕЛАРИЈА ПРОЈЕКТА РЕФОРМЕ СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ УСТВАРИ ПОЧЕТАК ЈЕДНЕ НОВЕ, САМОСТАЛНЕ ФАЗЕ?

Стална конференција градова и општина врло је задовољна резултатима који су у овој сфери остварени. Тако, на пример, Одбор за социјалну политику Сталне конференције градова и општина и Црвени крст Србије покренули су заједничку иницијативу код Влада Републике Србије да држава помогне у решавању проблема финансирања народних кухиња којима је у другој половини 2004. године буквално претило затварање. Захваљујући овој акцији Сталне конференције градова и општина и Црвеног крста, Влада Републике Србије у октобру 2004. године одлучила је да помогне Програм народних кухиња дарујући храну у вредности од 35 милиона динара. Ово је највећа донација коју је централна власт упутила у решавање овог проблема у последњих двадесет година, а реч је о помоћи која је обезбеђена за 16.000 корисника народних кухиња у 58 градова и општина за комплетан зимски период.

Стога, Стална конференција градова и општина, као и целокупни тим Пројекта реформе социјалне политике, стекли су огромно искуство које стоји на располагању општина и градовима и била би штета да не буде искоришћено и примењено у локалним заједницама које до сада нису имале шансе да у сфери социјалне политике унесу нова и креативна решења. Намера Сталне конференције је да настави са започетим акцијама и да створене ресурсе искористи за даље

реформисање и иновирање досадашње праксе у социјалној политици. Наравно, биће тешко да самостално радимо на томе, па смо већ кренули у разговоре о могућој сарадњи са другим заинтересованим институцијама и донаторима. Сигуран сам да ћемо остварити позитиван исход, јер поседујемо велико знање, а што је још значајније, велику спремност да наставимо даље.

ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ И НОВА ТЕРИТОРИЈАЛНА ОРГАНИЗАЦИЈА ЈЕ ЈЕДАН ОД БИТНИХ ПРЕДУСЛОВА ДА СЕ РЕФОРМИШЕ И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА. УТИСАК ЈЕ ДА СЕ СА ТИМ ПОСЛОМ ЗАСТАЛО?

Децентрализација државне управе, али и нове основе финансирања локалне самоуправе и успостављања општинске имовине, јесу битни предуслови за несметано и одговорно функционисање општина, а тиме и за вођење активне социјалне политике на локалу. Председништво Сталне конференције градова и општина је на својој последној седници изразило снажан захтев да се процес децентрализације настави, при чему је посебно наглашено да је тај посао немогуће урадити уколико се не оствари благовремен и пун дијалог између централних и локалних власти. Да би се то постигло Стална конференција градова и општина ће insistирати на отпочињању и институционализацији структурног дијалога, јер је то најбољи начин да решења до којих дођемо заживе у пракси.

ПОЛОЖАЈ ЗЕМУНА ЈЕ ДРУГАЧИЈИ ОД ОСТАЛИХ ПИЛОТ ОПШТИНА. ЗА РАЗЛИКУ ОД НИХ, ОН ИМА ИНТЕРЕНЦИЈЕ «МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ» У ОДНОСУ НА ЈЕДИНИЦУ

ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ КОЈА СЕ НАЛАЗИ У ГРАДУ БЕОГРАДУ. ИЗ ТОГА ПРОИЗИЛАЗЕ ПРОБЛЕМИ ВЕЗАНИ ЗА НАДЛЕЖНОСТИ, ФИНАНСИРАЊЕ...

Тачно је да је положај градских општина другачији у односу на друге општине. Са друге стране, сигурно је да се о овом проблему озбиљно размишља како на нивоу града, тако и у свим општинама и реално је очекивати да ће се у ближој будућности доћи до конкретних решења којима ће бити задовољне и градске општине и Град, а пре свега грађани.

ПОСЛЕ УСВАЈАЊА ЗАКОНА О ЛОКАЛНОЈ САМОУПРАВИ ПОСТОЈАЛА ЈЕ ОБАВЕЗА ИЗРАДЕ ЗАКОНА О ГРАДУ БЕОГРАДУ У РОКУ ОД ШЕСТ МЕСЕЦИ. ТАЈ РОК ЈЕ ПРОБИЈЕН ЗА ВИШЕ ОД ДВЕ ГОДИНЕ.

Као што сте рекли, доношење закона о граду Београду је обавеза створена самим Законом о локалној самоуправи. Сигурно је да величина, привредни и други капацитети Београда, захтевају да се његов статус уреди на посебан начин.

Сматрам да је пресудно да у припреми овог закона учествују људи који имају највише искуства у раду на нивоу Града из простог разлога што они знају где су највећи проблеми и какве би нове надлежности могле да буду успостављене на нивоу Града Београда. То је веома озбиљан посао, те би током рада на припреми овог закона требало узети у обзир и искуства до којих су дошли други главни градови у европским земљама, јер је то начин да се избегну могућа лутања и грешке у изради предлога закона.

У јануару завршена евалуација свих 14 пројеката

Сви су положили испит за нова доказивања

Спајање пројеката, нова партнерства и већа подршка институција партнерима, су искуства прве фазе Пројекта Реформе социјалне политике у Земуну

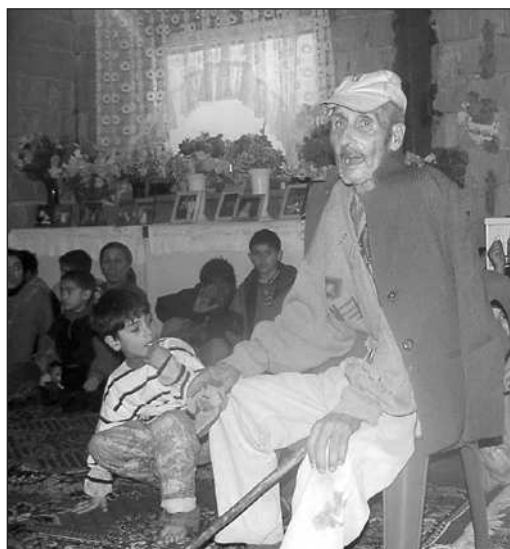
Једна од најважнијих активности ОКОСП у протеклом периоду била је евалуација пројеката. Када су пре две године одређивани приоритети, рађени акциони планови, а затим расписивани конкурси, ова фаза је изгледала као далеки циљ. Коначно, дошло је и то на ред. Процена успешности реализације усвојених пројеката, сагледавање искустава која је пракса дала, и примена тих искустава на нова решења, јесте квалитет на основу којег се може много лакше ићи даље.

Комисија за евалуацију коју су сачињавали чланови ОКОСП Марина Глишковић (Градски центар за социјални рад), Даница Симић и Ђорђе Стефановић (СО Земун), Драган Стојковић (НВО) и Тања Боројевић координатор, у последњој недељи јануара је на терену обишла све пројекте који су у току. „На лицу места” како би се то рекло, у сред редовних активности и у контакту са корисницима, чланови комисије су се непосредно упознали са начином рада, искуствима и проблемима апликаната. После тог теренског дела уследило је још неколико састанака у канцеларији ОКОСП и сумирање резултата, изношење запажања, предлагање решења.

Са свим апликантима је у среду 23. фебруара одржан састанак на којем су на основу евалуације изнесена виђења стања и смернице за даљи рад.

Најзначајнији закључак евалуације би се могао сажети у препоруци да се пројекти који се баве истом или блиском циљном групом међусобно удружују како се не би дуплирали капацитети и како би били максимално искоришћени сви потенцијали.

Анализирајући сваки пројекат понаособ, узимајући у обзир и квантитативне показатеље из реализованих активности о броју корисника и учесника у реализацији, комисија је посебно обратила пажњу на остварена партнерства, ресурсе и одрживост, уз мишљење и препоруке носиоцима пројеката за даљи рад.

У БАТАЈНИЦИ: БОЛЕСТАН СТАРАЦ БЕЗ ПРИХОДА, ИЗДРЖАВА У ГА КОМШИЈЕ И САМЕ НА ИВИЦИ ГЛАДИ

НА САСТАНКУ АПЛИКАНАТА У КАНЦЕЛАРИЈИ ПРОЈЕКТА СВИ СУ УПОЗНАТИ СА РЕЗУЛТАТИМА ЕВАЛУАЦИЈЕ И ПРЕПОРУКАМА ЗА ДАЉИ РАД

Партнерство

Најчешћи партнер невладиних организација које су биле носилац посла били су Центар за социјални рад Земун, неколико Основних школа и локална самоуправа. И док се учешће локалне самоуправе сводило на логистичку подршку, највеће улагање ресурса у смислу просторија и кадрова дале су основне школе. Истакнуто је више позитивних примера сарадње – Технолошки факултет у Новом Саду, Саветовалиште за децу и омладину Диспанзера за ментално здравље, ОШ „Раде Кончар”, „Бранко Радичевић” (Батајница), „Петар Кочић”, мреже НВО и Дома инвалида, Школе „Вељко Рамадановић”, Школе „Бранко Пешић”, МЗ Бољевци, али су истакнути и проблеми. Они се пре свега односе на персонализацију – зависност партнерства од одређене личности у јавној институцији и изостанак институционализације и уградње модела партнерства у систем. Такође, нерегулисани односи надлежности и овлашћења између институција Општине и Града стварали су препреке у реализацији партнерстава као што је то био случај са дечијим вртићем „Оаза” и Домом здравља Земун око лекарских прегледа дече.

Ресурси

Међу улагањима у материјалне ресурсе максимална оправданост и ефекат остварени су у пројектима „Мост” у Добановцима и ромског обданишта „Оаза”. Напуштен и демолиран простор Месне заједнице у Добановцима је реновиран и оспособљен за коришћење, а намештај и реквизити за дечије обданиште „Оаза” представљају основ за даљи успешан рад. Посебно значајан ресурс представља програм „AnReader” у школи за следе, а позитивни примери су и адаптација простора и возило за Дом

инвалида, Клуб волонтера у ОШ „Лазар Саватић”. Један број носилаца активности и даље није решио основне проблеме властитог простора и опреме па се њихови ресурси и даље своде само на људске потенцијале.

Оснаживање реализатора програма и институција у највећој мери је остварено укључивањем великог броја учесника у реализацији пројеката, њиховом оспособљавању, што представља посебно значајан ресурс за будуће активности.

Одрживост

Одрживост свих пројеката процењена је кроз призму потребе њиховог даљег опстанка и исказане користи за циљне групе корисника. Само два пројекта (Програм аудио библиотеке за следе и дневни боравак у Дому инвалида) имају могућности за даљу одрживост самфинансирањем, док сви остали пројекти у мањој или већој мери зависе од дотација. Највећи број пројеката је захваљујући ост-

КРЕАТИВНА РАДИОНИЦА У ДОМУ ЗА ИНВАЛИДЕ ОТВОРЕНА ЗА КОРИСНИКЕ ИЗВАН ДОМА

Закључци комисије

- Пројекти који се реализују у општини Земун су укључили велики број учесника код којих се осећа ентузијазам за рад са означеним циљним групама.
- Партнерство, као принцип у раду, је омогућило да се у међусекторској сарадњи размене искуства и ресурси у заједничком раду на пружању услуга корисницима. Потребно га је и даље промовисати, нарочито у институцијама.
- Невладина сектор је показао искуство и изузетну спретност за рад, као и сарадњу у партнерском раду и непосредном раду са корисницима. У том смислу има велики потенцијал за рад.
- Поједине институције су препознале предности партнерског рада, и прилично отворено и вешто партиципирале у давању услуга.
- Пројекти су пружили другачију структуру приоритета у локалу, врло значајну за израду стратешког плана о социјалном развоју општине Земун. Створили су се значајни ресурси у волонтерском раду већег броја младих људи, као и осталих људи различитих професија, спремних да својим радом помогну најугроженијим појединцима и групама. Волонтерски рад треба подржати као будући начин у раду пројеката општине Земун.

КЛУБ „ЛАСТАВИЦА“ ПОСЕЂУЈУ КОРИСНИЦИ ОД 2 ДО 102 ГОДИНЕ

вареним материјалним и кадровским ресурсима свео на минимум потребе додатног финансирања и оспособио се за самостално проналажење средстава, док мањи број пројеката који својим значајем завређују даље одржавање нису превазишли те основне проблеме и очекују максималну буџетску подршку.

Препоруке

Највећем броју апликација препоручено је да се повезују са сродним пројектима и да удружујући ресурсе повећају ефикасност. Такође, проширивање круга партнера и реализација успешних пројеката у новим срединама је један од циљева целог Пројекта реформе социјалне политике.

Пројекти за старе и избегле који се реализују у Сурчину, Добановцима и Бољевцима могу да удруже своје снаге и да се прошире на Јаково, Угриновце, Батајницу, Ромском деčијем обданишту „Оаза“ треба омогућити да својим искуством и кадровским ресурсима помогне отварање бар још два таква обданишта у кризним подручјима. У области рада са децом у школама пројекти НВО „Самохране мајке“ и „Наш свет“ удруженим снагама са досадашње три основне школе могу да прошире своје методе рада на још неколико школа. Логично се намеће сарадња школе за следеће са школом за глуве и гљувонеме и Домом инвалитета. Школи за основно образовање одраслих се препоручује оснивање посебног припремног одељења за децу која су престарела за упис у први разред, а треба да чекају године старости за упис у школу за одрасле. Савез незапослених и „Ластавица“ могу да реализују програме са незапосленима, „Координата“ је природно усмерена на „Дугу“ и обуку младих волонтера.

Резултати евалуације су били вишеструко корисни. Осим помоћи самим „извођачима рада“ да се престроје и припреме за наставак активности, евалуација је помогла не само у дефинисању приоритетних група у изради Стратешког плана за социјалну политику у општини Земун за наредни период, него и као права аргументација за конкурсање не само у буџетима Града и Општине, него и код потенцијалних донатора.

РАДИОНИЦА О ЉУБАВИ ЗА ОСНОВЦЕ ОШ „РАДЕ КОНЧАР“

„ЛАСТАВИЦА“ МОЖЕ ДА ДОНЕСЕ ПРОЛЕЂЕ У СУРЧИНУ

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ У РАЗГОВОРУ СА БАЃАРОМ ХАЛИПИЋЕМ

ФОЛКЛОРНА СЕКЦИЈА У ШКОЛИ „БРАНКО ПЕШИЋ“ ЈЕ ЖЕЛЕЛА ДА СЕ ПОХВАЛИ СВОЈОМ ВЕШТИНОМ

КОМИСИЈА У РАЗГОВОРУ СА РУКОВОДИОЦЕМ ПРОЈЕКТА ПОДРШКЕ ДЕЦИ ИЗ НЕПОТПУНИХ ПОРОДИЦА

БАТАНИЦА: СУСРЕТ СА КОМИСИЈОМ ЈЕ БИО ПРИЛИКА ДА СЕ ИЗНЕСУ СВИ ПРОБЛЕМИ

Представљамо: Центар за социјални рад – Одељење Земун

Земунски Центар ради као да ради као за неколико општина

Центар за социјални рад – Одељење Земун, једно је од 16 организационих одељења Градског центра за социјални рад на територији Београда које покрива и новоосновану општину Сурчин. За разлику од сродних центара у Краљеву, Бору и Ужицу који су такође општински центри, али је њихова локална самоуправа припадајућа Општина, земунском Центру је локална самоуправа град Београд, док је СО Земун другостепени орган, јер им је за већину одлука неопходна сагласност Градског центра за социјални рад и Секретаријата скупштине града за рад и социјална питања.

Покривајући територију од преко 43.000 хектара са преко 220.000 становника, делатност земунског центра обухвата социјалну заштиту, социјални рад и породично-правну заштиту. На овим активностима ради 46 запослених (39 стручњака – социјалних радника, психолога, педагога и правника, а остали су из услужних делатности – 1 возач, 1 дактилограф, 2 спремачице и 3 административна радника). Иако ће званични извештај Центра за прошлу годину бити готов до краја марта, већ сада се зна да је укупан број корисника услуга социјалног рада на територији општине био већи од 10.000 (у

Центар треба да открива, прати, пружа помоћ, спроводи...

Дугачак списак обавеза

Према законским одредбама, најзначајнији задаци Центра су **решавање захтева за остваривање права** у области социјалне заштите (у првом степену); **припрема и спровођење одговарајућих облика и мера социјалне и породично-правне заштите**; **непосредно пружање услуга социјалног рада, саветодавних услуга и стручне помоћи појединцима и породицама**; **откривање и праћење социјалних потреба грађана** у циљу предузимања мера њихове заштите; **развој и унапређење превентивних активности** које доприносе спречавању и сузбијању социјалних проблема и **вођење евиденције и документације** о корисницима и реализованим облицима и мерама њихове заштите.

У оквиру породично-правне заштите Одељење Земун реализује овлашћена органа старатељства која су утврђена Законом о браку и породичним односима и Кривичним законом.

Редовне активности Центра подразумевају и обавезе предвиђене Законом о социјалној

заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана, из 1991. године, који прописује и права од општег интереса финансирана из државног буџета: **право на материјално обезбеђење; право на новчани додатак за помоћ и негу другог лица; смештај у установу социјалне заштите или другу породицу; помоћ за оспособљавање за рад и право на услуге социјалног рада.**

Осим наведених, законодавац је предвидео и права чије је финансирање поверено локалној заједници (градовима и општинама): **право на једнократну помоћ; помоћ у кући; дневни боравак; право на опрему корисника за смештај у установу социјалне заштите или другу породицу.**

Скупштина града је својом Одлуком о правима у социјалној заштити предвидела и право на „сталну новчану помоћ“ као додатну меру заштите корисника права на материјално обезбеђење због већих трошкова живота у Београду. Предвиђено је да висина те помоћи буде ограничена на 17 одсто од пуног износа материјалног обезбеђења.

2003. години износио је 10.897 лица или 5,7 одсто становника Земуна). Процена Центра је да је број лица којима је помоћ потребна извесно већи, али да се она из неког разлога нису појавила као корисници, а теренска истраживања нису рађена.

ИЗДАВАЊЕ ПОТВРДА ЗА СУБВЕНЦИЈУ СТАНАРИНА ПРАВИ ГУЖВЕ У ХОДНИЦИМА ЦЕНТРА

Проблеми Центра

Иако је последњим пописом из 2002. године утврђено да је број становника у Земуну 191.645, у међувремену је постало очигледно да је ова цифра већа за неколико хиљада. Како званична статистика бележи негативан природни прираштај на територији Земуна од (-0,2), а није уочен ни већи механички прилив, у Центру процењују да је вишак становника настао због чињенице да у време пописа ипак нису сви пописани.

Тек је недавно Комесаријат за избеглице, од постојећих око 40.000 избеглих и прогнаних лица, евидентирао око 12.000, што значи да су остали у међувремену стекли статус држављана СЦГ, будући да се ретко ко вратио у земљу порекла. Такође на територији општине присутно је и око 10.000 интерно расељених лица

Земун је специфична територија. Када се завршио Други светски рат Земун је имао око 35.000 становника, затим су дошли колонисти, 1991. године пристигле су прве избеглице из Хрватске, затим су 1995. године дошле избеглице из Босне, па су стигли и расељени са Косова. На све то долазе и азиланти депортовани из земаља ЕУ, а они немају ни валидна документа. Док их не обезбеде и не преведу на наш језик, не могу да очекују помоћ. Процењујемо и да на нашој територији живи

Документација

Документација потребна за добијање социјалне помоћи је следећа: извод из матичне књиге рођених, уверење о имовном стању из места рођења на територији Србије, као и са територије на којој подносилац захтева живи, уверење о држављанству, уверење да је лице пријављено на територији на којој живи, уверење о брачном стању и уверење да је лице пријављено тржишту рада. У случају инвалидности лица, неопходно је и мишљење Комисије о степену инвалидитета.

Ако је лице рођено у некој од република бивше Југославије, уверење о имовном стању у месту рођења се не тражи, јер га је тешко добити.

Колика је помоћ

Минимални ниво социјалне сигурности за децембар 2004. године био је: за једночлано домаћинство 3.322,00 дин, двочлано 4.567,00 дин, трочлано 5.813,00 дин, четворочлано 6.227,00 дин. и петочлано и више 6.642,00 дин.

Током 2003. године из редовних средстава исплаћено је 957 једнократних помоћи за 614 породица, што у односу на 2002. годину представља повећање за 72,1 одсто. Овај тренд је настављен и у минулој години. Право на једнократну помоћ у новцу или натура могу да остваре појединци и породице због тренутне, изузетно тешке животне ситуације коју нису у стању да самостално превазиђу.

Нужно отварање одељења Центра у неким насељима

У оквиру општине Земун постоји неколико насеља која су већа од многих општина у Србији. Само Батајница има преко 30.000 становника, Земун Поље преко 12.000, а тамо не постоји ни канцеларија за рад социјалног радника, а камоли одељења са тимовима који би могли да буду приступачни грађанима у најудаљенијим и најугроженијим подручјима.

бар 10 хиљада Рома, иако их према попису има око 5.000. Они већином немају ни минимум образовања и услова за живот, објашњава за „Волонтер“ Маца Тркуља, руководилац земунског Центра.

Готово преко ноћи у Земуну су никла нова насеља: Бусије и Грмовац, Алтина се спојила са Земун Пољем, Батајница се проширила, Сурчин има новоизграђене делове... Већина их није укњижена, ни легализована, а власници нису пописани, те се не зна званично ко су њихови станари, што представља додатни проблем приликом утврђивања имовинског стања корисника социјалне заштите.

Земунски центар покрива и општину Сурчин. Мада је донета одлука о формирању ове општине, још није донета и одлука о формирању 17. одељења Градског Центра за социјални рад коме би припала села Јаково, Болевци,

Добановци, Бечмен, Петровчић и Прогар, без Угриновца. У том случају би Одељење Земун било растерећено.

- У ситуацији смо да решавамо само мањи део социјалних проблема локалне заједнице. И сувише је администрирања узрокованог непостојањем јединствене базе података, каже Тркуља и то илуструје примером смештаја лица у установе социјалне заштите - Домове. Испуњавањем 13 образаца Центар доноси решење о смештају, које се даље прослеђује редовном поштом информационом центру у

Документација

Да би неко прибавио потребне документе за добијање неког од видова социјалне заштите, на територији Београда му је потребно и до 1500 дин, у зависности од општине, а износ се увећава уколико корисник мора да путује ван града да би прибавио документацију:

- То је право питање за онога ко се у овој земљи бави евидентирањем грађана. У свакој цивилизованој земљи не постоје грађани који нису прошли кроз базу МУП-а и који нису пријављени тржишту рада, а те базе података у правној држави морају бити обједињене. Овако свако индивидуално јури документацију на различитим местима и то плаћа. Не постоји јединствена евиденција, а у посебно тешком положају су Роми расељени са Косова који немају никаква лична документа, наглашава Маца Тркуља, руководилац земунског одељења Центра за социјални рад.

Београду, који региструје све промене списка. Ако је лице у њиховом компјутеру случајно изостављено за тај месец, онда Дом не добија потребна средства за смештај пријављеног. Грешка се исправља тако што се поред постојећих образаца испуњавају још три. Увођењем јединственог информационог система, решење издато у земунском центру ишло би одмах на извршење, а пут до оствареног права био би скраћен. Слична ситуација је присутна и у хранитељским породицама које у најбољем случају са закашњењем од два, па и три месеца, добијају средства, уколико предмет негде не „застане“.

Питање које се логично намеће је: ако Краљево има готово двоструко мање становника од Земуна и исти број запосленог стручног кадра у Центру за социјални рад као и Земун, колико би била ефикасна реформа социјалне политике када на 5.000 становника Земуна долази један запослени стручњак из Центра.

- Оно што ми можемо је да одржавамо стање до нивоа да корисници услуга Центра буду задовољни. По мојој процени они то и јесу у око 80 одсто случајева, али нису задовољни брзином реаговања. Присутно је презасићење код радника, јер сваки од њих обрађује и прати око 400 предмета. За једног социјалног радника то је и сувише велико оптерећење, тврди наша саговорница.

- Много тога би требало променити, јер су се у међувремену проблеми нагомилали, а ми нисмо унапредили и упростили процедуре. Неопходни су нови стандарди о раду које доноси Министарство рада запошљавања и социјалне политике, као и нови метод рада. Код нас се још увек куца на писаћој машини. Немамо довољан број рачунара и нисмо умрежени у базу података, али проблем представља и недореченост закона, закључује Тркуља.

Овим нормативом предвиђени релативни износи материјалног обезбеђења и даље су знатно нижи од средстава неопходних за минимум егзистенције. Што је породица већа то је овај раскорак израженији, јер треба имати у виду да су у бројнијој породици, по правилу, присутни малолетни чланови. Треба нагласити чињеницу да је број грађана и породица којима

МАЦА ТРКУЉА СА САРАДНИЦОМ

је помоћ државе неопходна неупоредиво већи, али да они због административне одредбе „нивоа социјалне сигурности“ (прага сиромаштва), који не подразумева обезбеђивање егзистенцијалног минимума, не успевају да уђу у систем социјалне заштите. По важећем законском пропису праг сиромаштва је постављен тако да право на материјално обезбеђење могу да остваре породице чији је приход испод одређеног процента просечне зараде исплаћене у кварталу по општинама, односно градовима у Републици Србији. Уколико су лица која траже социјалну помоћ способна за рад, од висине социјалне помоћи се одузима проценат „пропуштене зараде у току једног месеца“.

СЛОБОДАН АВРАМОВИЋ

Центар за социјални рад не може све сам Сарадња са НВО је од стратешког значаја

Поред сарадње са институцијама државе, Земунски Центар врло интензивно и отворено сарађује са невладиним организацијама које делују у локалној заједници као што су „Ластавица“, „Ведро“, „Мост“, „Координата“, ЦАИР и Удружење „Самохране мајке“. Учествојући у пет пројеката које подржава Пројекат реформе социјалне политике чији је финансијер Одељење за међународни развој (ДФИД) Велике Британије, Центар партнерством са НВО реализује програмске задатке на социјализацији и образовању Рома предшколског узраста, помоћи деци са посебним потребама и њиховим родитељима, подршки мештанима Грмовца да се интегришу у нову средину, подршки старим лицима избеглицама и незапосленима из Сурчина и остваривању права Рома на здравствену и социјалну заштиту.

Како је најчешћи проблем у Земуну, поред сиромаштва, и алкохолизам у садејству са злостављањем у породици, Центар учествује и у реализацији пројеката „Аутономног женског центра“ који се односе на злостављање жена и деце. Примећено је такође да је број развода међу млађом популацијом врло изражен, као и број злостављане деце.

Иако се пораст социјално-заштитних потреба везује углавном за старију популацију, многе чињенице указују да се проблеми егзистенцијалне природе структурирају код генерација које носе терет укупне друштвене репродукције.

У Центру оцењују да би допринос сарадње са НВО и њихова улога у локалној заједници била и већа, а рад ефикаснији уколико би Општина имала стратешки план у решавању социјалних проблема на својој територији.

- Отварање волонтерског центра у Земуну био би одличан потез, пошто би многе ствари на терену могли да одраде волонтери. Могли би да региструју, пријаве или предупреду неку ситуацију. Ми делујемо само на основу захтева и пријава грађана, а то је све недовољно, јер многе ствари остају непокривене. Нисмо у могућности да радимо ни истраживања, а ни да се бавимо превентивним радом. Практично само гасимо пожар, каже за „Волонтер“ Маца Тркуља, руководилац Центра и закључује да је „свега негативног превише у Земуну“.

Насиље у породици се ретко кажњава

На недавно одржаном округлом столу, у организацији „Аутономног женског центра“, презентовани су подаци о броју жртава породичног насиља произашли из пројекта који је ова НВО остварила у сарадњи са Градским центром за социјални рад. Према подацима одељења Центра за социјални рад Земуна, Палилуле, Чукарице, Звездаре, Вождовца, Н. Београда, Раковице, Грошке и Младеновца, од укупно евидентираних 949 случајева насиља у породици, свака трећа жртва млађа је од 18 година. У 85 посто случајева насиље над малолетницима извршили су родитељи, док је у само 7 посто случајева против насилника поднета кривична пријава. Насилници су у 82 посто случајева мушкарци.

Права на папиру

Роми и право на здравствену заштиту, улога локалних власти у имплементацији акционог плана за здравствену заштиту Рома и примери позитивне праксе локалне самоуправе, биле су неке од тема трибине под насловом "Остваривање права на здравствену и социјалну заштиту Рома" одржан 25. фебруара у Свечаној сали СО Земун, у организацији Центра за афирмацију и интеграцију Рома (ЦАИР).

Премијер Србије Војислав Коштуница на скупу „Декада Рома“ Декларацијом против дискриминације Рома

Несрећни случајеви пожара у ромским насељима у којима је страдају деца, нехумана подела хуманитарне помоћи и најстрашнији чин, када се једно дете Ромске националности удавило, јер су га његови другари такође Роми који су били љути на њега башили са моста, илуструју у нашој средини оправданост захтева да се прогласи „Декада Рома“.

Лидери осам држава централне и источне Европе обавезали су 2. фебруара у Софији на скупу „Декада Рома“ да наредних десет година раде на „укидању дискриминације и превазилажењу недопустивих разлика између Рома и осталих чланова друштва“.

„Ангажујемо се да подржимо широко учешће ромске заједнице у свакој земљи за постизање циљева Декаде Рома“, наводи се у заједничкој декларацији, коју су у Народном позоришту у Софији, потписали високи представници влада Бугарске, Мађарске, Србије, Црне Горе, Хрватске, Македоније, Чешке, Румуније и Словачке.

У декларацији се позивају и друге државе да се прикључе овим принципима, а потписали су је премијери Бугарске Симеон Саскобурготски, Мађарске Ференц Дурчањ, Србије Војислав Коштуница, Хрватске Иво Санадер и Македоније Владо Бучковски, потпредседници Чешке Павел Немец, Румуније Марко Бела и Словачке Пал Чаки, а у име црногорског премијера Мила Ђукановића, Декларацију је потписао амбасадор СЦГ Чедомир Радојковић.

Премијер Србије Војислав Коштуница изјавио је да је унапређивање права Рома један од основних предуслова за демократијацију друштва и нагласио да је Влада Србије посвећена остварењу тог циља.

У обраћању учесницима међународног скупа „Декада Рома“, Коштуница је рекао да „мањинске националне заједнице треба да буду мостови за сарадњу држава региона“, а њихово присуство и учешће у друштвеном и културном животу балканских држава „извор богатства и културног диверзитета“.

„Развој мултикултурализма није само услов који ЕУ захтева од нас, то је наша реалност и вредност чије је промовисање у нашем заједничком суштинском интересу - рекао је српски премијер.

Коштуница је представио конкретне мере које је СЦГ предузела у циљу унапређења права Рома, од усвајања Закона о заштити права и слобода националних мањина, преко оснивања Секретаријата за ромску националну стратегију до припреме акционих планова у областима најважнијим за побољшање положаја Рома - образовању, запошљавању, становању и здравственој заштити.

Планирањем иницијатива у „Декада Рома“ руководиће Међународни организациони комитет у чијем ће саставу бити представници влада и ромских заједница сваке од земаља учесница.

НАТАША АНТИЋ

Како је изјавио Исмет Јашаревић, председник ЦАИР-а, Трибина реализована у оквиру пројекта „Интеграција Рома у Земуну“, имала је за циљ упознавање са проблемима образовања, здравствене и социјалне заштите и партнерства са Општином.

Присутнима се обратио Дамир Ковачевић, члан већа СО Земун и председник одељења за избегла, расељена и прогнана лица, који је и отворио скуп рекавши:

- Чињеница да се скуп одржава у СО Земун показатељ је разумевања новоформиране општинске власти за проблеме у којима се налази ромска заједница и спремност општинских структура да у оквиру својих могућности и надлежности дају пуну подршку и понуде конкретну сарадњу ЦАИР-у. То ће нама се допринети побољшању основних животних услова Рома, њиховог бржег укључивања у нормалне животне токове здравства, школовања, судства, културе, привреде.. и то је управо оно за шта се залаже ЦАИР, истакао је Ковачевић.

Пошто је истакао проблем комуникације са Ромима и њиховим представницима, Ђорђе Стефановић, један од чланова Општинског координационог одбора за социјалну политику, рекао је да тај моменат не би смео да угрози решавање њихових проблема.

- Посвећивање посебне пажње Ромима није никакав вид сегрегације како се спорадично може чути, већ жеља да се помогне онима који имају највише проблема, а не могу сами да их реше. Али, за то је потребна и помоћ ромске заједнице.

У јуну када престаје донација Одељења за међународни развој (ДФИД) владе Велике Британије, започета 2002. године, ОКСП преузима бригу о 14 пројеката од којих се 3 односе на ромску заједницу – дечији вртић „Оаза“, Интеграција Рома у локалну заједницу и Интеграција ромске деце у школски систем. Представивши недавно резултате ових пројеката Градском секретаријату за социјалну и дечију заштиту, Стефановић је добио обећање

Роми на другом месту

У публикацији „Роми и право на здравствену заштиту у Србији“, аутора Петра Антића, објављеној уз помоћ Фонда за отворено друштво, наведени су поред осталог и подаци о Ромској популацији у Србији. У извештају аутора стоји да је по резултатима пописа из 2002. године број регистрованих Рома 108.193, али да се ови статистички подаци не могу сматрати релевантним. Он сматра да би требало имати у виду да велики број Рома избегава да призна своју националност због постојећих предрасуда и дискриминације. Тако, према секундарним изворима, у Србији живи између 450.000 и 500.000 становника ромске националности, који су истовремено и најбројнија национална заједница после Срба у Србији, без Косова.

проблемима здравствене заштите Рома

БОРЂЕ СТЕФАНОВИЋ

да ће због изузетних резултата остварених пројектима Секретаријат дати позитивно мишљење Градском већу како би они наставили свој рад.

Прве недеље марта ОКОСП почиње са израдом стратешког плана. Како је рекао Стефановић, то неће бити само папир са списком жеља, визија и приоритета, већ и маркетиншки производ са којим ће се тражити донације за пројекте.

Будући да је Земун општина са највећим бројем Рома, одмах иза Ниша, Градски секретаријат је обећао да ће они ући у систем здравствене и социјалне заштите, али да је основни предуслов поседовање личне карте, а за децу извод из матичне књиге рођених и здравствена легитимација.

Управо у томе и јесте проблем, сматра Петар Антић, директор Центра за права мањина. Најугроженија популација Рома у погледу здравствене заштите је она која нема регулисану пријаву боравка, а то су сви они са „нелегалним основом становања“. У овој категорији постоји више група Рома међу којима су и расељени са Косова, без новца за подстанарски статус. Пријављивањем код пријатеља или рођака, један број њих је на тај начин регулисао пријаву боравка као основ за остваривање права на здравствену и социјалну заштиту. Међутим, доношењем интерног акта о пријави боравка, више није могућ овакав вид „сналажења“ док се не стави на увид документ о одјави са Косова, а он се издаје у Приштини. Тако је додатно отежано остварење права Рома на социјалну и здравствену заштиту. На овај начин се, сматра Антић, остварује индиректна дискриминација ове популације, јер нигде у закону не стоји да расељени Роми не треба да остваре здравствену и социјалну заштиту, али овакав систем онемогућава остварење основних људских права.

Верује се да у Београду живи између 10 до 30.000 Рома без пријаве боравка. Тачан податак се не зна, јер истраживања нису вршена. Тренутно је у изради нови закон о пребивалишту, али како ће процедура око доношења овог закона потрајати, препорука је да Влада Србије донесе одлуку којом ће омогућити овим категоријама да пријаве боравак на местима где тренутно живе, док не регулишу сталан боравак. Ово је основ за решавање проблема о здравственој и социјалној заштити.

- До тада ми не можемо ни да их информишемо о њиховим правима која они у пракси не могу да остваре. И нови нацрт Закона о здравственој заштити подразумева пријаву боравка за ост-

варење права на лечење, па је тим пре неопходна хитна одлука Владе Србије, истакао је Антић.

Поред ових, постоје и проблеми у остваривању права посебних категорија становништва из постојећег Закона о здравственој заштити – деце до 15 година живота, трудница и лица старијих од 65 година. Сви они по закону остварују право на здравствену заштиту, не само у хитним случајевима, већ и када су здравствено неосигурани. Домови здравља одбијају пружање здравствене заштите овим лицима уколико немају здравствену књижицу, иако Закон прописује да се и овакви случајеви финансирају из буџета Републике Србије. У домовима здравља ова лица прихватају тек

ДАМИР КОВАЧЕВИЋ

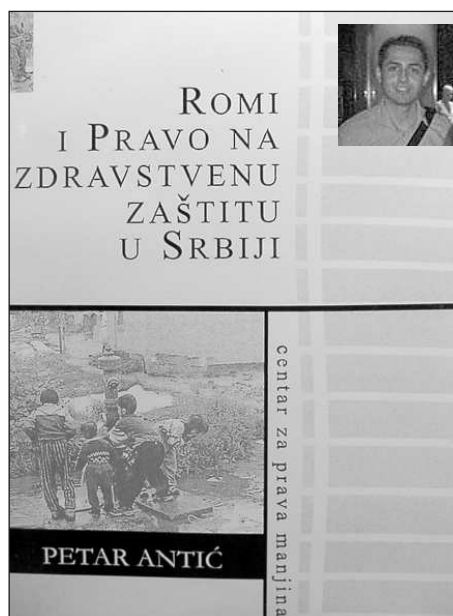
ДАНИЦА СИМИЋ

Против политизације

- Иако је дошло до промене власти у Земуну, Општина наставља са континуитетом пројеката реформи социјалне политике и анимира град да би дошла до средстава. Како се буџет Општине усваја 24. марта, покушаћемо да нађемо материјална средства за наставак финансирања пројеката чији рад не сме да се везује ни за једну политичку опцију, истакла је учествујући у раду скупа Даница Симић, члан ОКОСП-а.

када интервенише Центар за права мањина и укаже им на законску регулативу.

- То није решење, јер решавамо само појединачне случајеве. Деца из нехигијенских насеља су склона већим здравственим проблемима него остала, чак и умиру, а да не буду примљена на лечење, каже Антић.

PETAR ANTIĆ

центар за права мањина

ИСМЕТ ЈАШАРЕВИЋ

На системски приступ у решавању проблема Рома, нашу земљу од 2. фебруара обавезује Свечана декларација коју је премијер Војислав Коштуница потписао у Софији на конференцији – „Декада Рома“.

Очекује се да премијер Коштуница 7. априла званично објави „Декаду Рома“, док ће се са имплементацијом акционих планова почети најраније крајем октобра, оцењено је на Округлом столу. Будући да ће се имплементација вршити на локалу, очекују се скорашњи састанци са представницима општина како би дошло до израде локалних пројеката, упоредо са променама законске регулативе која би довела до системских промена у правима Рома. За сада постоји само нацрт Закона против дискриминације урађен пре три године, а он је један од предуслова успешне реализације пројекта „Декада Рома“. Петар Антић је поводом тога изјавио да је мањи оптимиста када је реч о имплементацији акционих планова, а већи када се ради о доношењу Закона о дискриминацији. Он сматра да је неопходно из акционих планова приоритетно реализовати право на живот - здравствену заштиту.

На жалост, најављена Corelan Harvi из UN OHCHR канцеларије за људска права се није појавила, јер је са закашњењем добила позив за овај скуп. Нису се појавили ни неки други најављени говорници који би свакако ову Трибину учинили садржајнијом.

СЛОБОДАН АВРАМОВИЋ

Приручник за Роме

На Трибини је представљен и „Приручник за остваривање права на здравствену заштиту Рома“ чији је приређивач ЦАИР, а који су припремили др Хајрија Мујовић, из Института за хуманитарно право и Петар Антић.

Приручник служи за ближе упознавање становништва са постојањем и остваривањем њихових основних права из области пружања здравствене заштите, а посебно је намењен социјално угроженим Ромима. Приручник је служи да одговори на бројна питања са којима се најчешће срећу социјално угрожени Роми, али и остали приликом лечења у домовима здравља и другим здравственим установама.

Приручник је објављен двојезично (српски / ромски), и дели се бесплатно.

Идеја оснивања Волонтерског центра у Земуну

Волонтерство је кључ за многе проблеме

Међу бројним искуствима у реализацији свих 14 пројеката у Земуну посебно место је заузео пројекат НВО „Дуга“ који је организовао волонтерски рад са ученицима нижих разреда две земунске основне школе. Млади волонтери, студенти сродних факултета (дефектологија, педагогија) и ученици старијих разреда, помагали су ђацима који су имали проблеме у савладавању наставног градива, проблеме у понашању, или проблеме у међусобним односима у одељењима. Показало се да је овај метод рада веома ефикасан, а његови резултати лако мерљиви – очигледан је број смањених изостанака, побољшан успех у учењу, повећана дисциплина.

Волонтерство, као покрет који је у многим земљама и озвучен увођењем у редовну наставу као изборни предмет, има широку примену. Добровољни рад грађана, како оних који то раде из алтруистичких побуда, тако и оних којима је помагаче другима саставни део професије, неопходан је чинилац у свим, разноврсним пројектима реформе социјалне политике који се спроводе. Мали фондови за реализацију пројеката захтевају веће учешће грађана-волонтера, али за узврат омогућавају онима који су се школовали за неку професију, а немају запослење, да своја знања примењују у пракси.

Посебан значај се придаје волонтерству у контексту проблема незапослених и активног тражења посла. У пројектима реформе социјалне политике, бројни незапослени социјални радници, дефектолози, педагози, просветни радници, лекари и медицинско особље, социолози и психолози, могу остварити ангажман који ће им бити од велике користи. Пре свега у очувању стечених знања, али и у њиховој практичној примени и стицању нових знања и искустава. Логично је да волонтери који су се доказали имају и веће шансе да са оваквом радном биографијом пре буду примљени у радни однос у институцијама са којима су сарађивали.

Сви ови разлози су се својом јасноћом убедљиво наметнули и уобличио у идеји за оснивање Волонтерског центра у Земуну. Овај пројекат ће представљати и један од

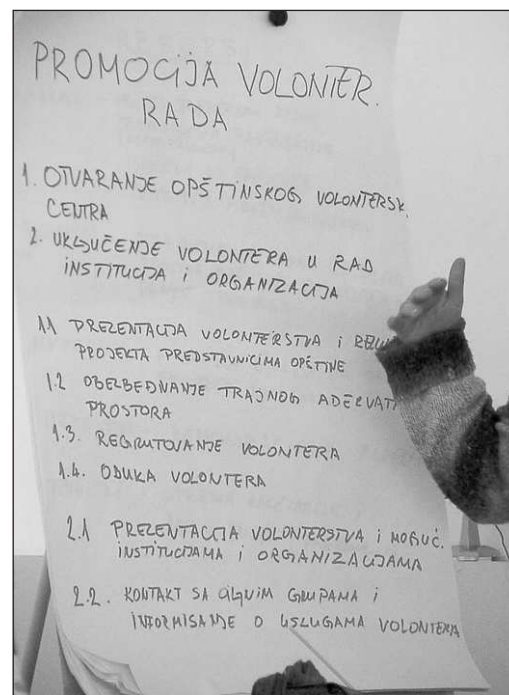
стратешких ослонаца новог петогодишњег плана у области социјалне политике, јер се Волонтерски центар види као основ за разноврсне видове подршке свим одабраним приоритетним групама проблема. Волонтери су потребни у раду са децом и омладином, са старим лицима, са избеглицима и ромском сиротињом, са лицима са посебним потребама и са незапосленима.

Један од приоритетних проблема које треба превазићи у инсталирању ове идеје је простор за рад Волонтерског центра.

Координатор земунске канцеларије ОКОСП Тања Боројевић за „Волонтер“ каже:

- Пре свега за реализацију овог пројекта имамо изузетан стручни тим НВО „Дуга“ који се у сарадњи са Саветовалиштем за децу и омладину Дома здравља Земун доказао у практичној примени идеје волонтерства. За почетак, пружићемо уточиште за рад Центра у нашој канцеларији у Косовској улици, али се надамо да ће ова идеја бити прихваћена и од стране Министарства образовања које би могло да нам уступи неке своје просторе у Земуну, који су неискоришћени.

Д.С.

Волонтерство повезује

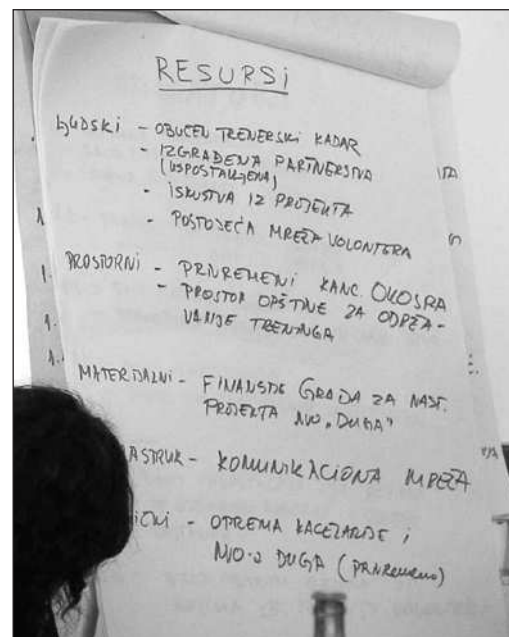
На саветовању одржаном на Златибору идеја Волонтерског центра коју је презентовао земунски ОКОСП наишла је на интересовање свих, а као иновативна високо је оцењена и од међународног консултаната за социјалну политику Криса Хорна.

То је био повод за отварање могућности нових видова сарадње и међу пилот општинама, јер су Земунци поводом ове идеје одмах добили понуду из Ужица да им пренесу своја искуства из рада у овој области.

Волонтерство није исто што и волонтаризам

Волонтер је добровољац, онај који без надокнаде и без принуде жели да обала неки посао. Волонтер може бити стручњак, али волонтер може бити и било који грађанин који у границама својих знања и могућности жели да се у своје слободно време бави друштвено корисним радом. Волонтари су они који доносе одлуке без стварне стручности и знања, бес повере, захваљујући позицији коју имају на основу положаја или власти.

Колико год је волонтерски рад потребан и користан, толико волонтаризам у раду може наносити велику штету.

Наши приоритети: ДЕЦА

Улагања су увек мања од потреба а користи немерљиве

Помоћ деци са поремећајем у понашању и неуспехом у школи

Деца која у одрастању имају разноврсне проблеме, од оних уобичајених, адолесцентских, до социјалних, због проблема у породици и друштву који се преламају преко њихових леђа, морају да буду у врху свих приоритета и основ свих стратешких планова. Осим драстичних појава малолетничке делинквенције и употребе дрога, они су суочени са проблемима у породици – од сиромаштва до нарушених односа, што се обавезно одражава на њихово учење и понашање.

Подршка деци која у критичном периоду њиховог одрастања и формирања личности исказују или наговештавају проблем јесте област превентивног деловања које помаже у смањењу социјално патолошких појава међу младима. Пионирски посао на овом задатку обављају невладине организације, а у оквиру Пројекта реформе социјалне политике у Земуну посебан допринос су оствариле НВО „Дуга“ са обуком волонтера за подршку најмлађим ђацима, НВО „Самохране мајке“ која је са партнерском ОШ „Раде Кончар“ помагала деци из непотпуних породица, и НВО „Наш свет“ која је реализовала оригиналан уметнички програм са ученицима две основне и једном средњом школом на тему превенције злоупотребе дрога.

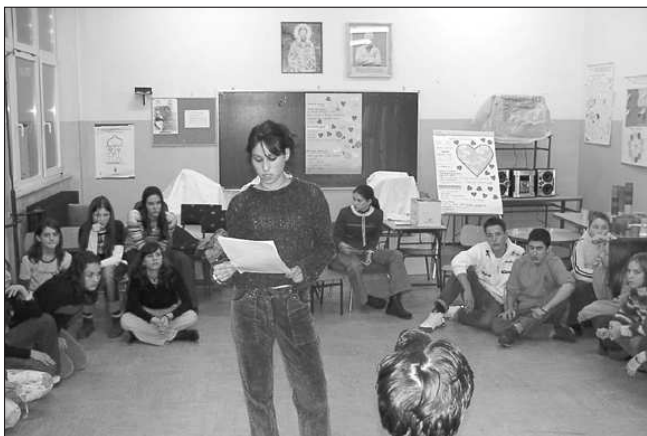
Највећа опасност којој су деца изложена у критичном добу свог одрастања јесте да буду препуштена сама себи. Тада у обликовању њиховог понашања постаје доминантна улога групе вршњака и незрелих, а често и проблематичних лидера. На жалост, из разних субјективних и објективних разлога, многи родитељи не поклањају довољну пажњу својој деци, а често када то и чине, чине на погрешан начин. Школа је одавно изгубила ауторитет, па се деца без објашњења, некритички, намећу облици понашања и мишљења који се пласирају преко бројних медија, који су у функцији нечијег профита а никако у функцији васпитавања младих. Некадашњи модели рада за децом кроз разне школске секције (литерарне, драмске, спортске) и друштвене организације (пионири, извиђачи) су се изгубили, просветни радници су и сами у социјалним проблемима и дестимулисани за свој редовни рад, а камоли ваннаставне активности.

У оваквој ситуацији, појава алтернативе у виду НВО које у сарадњи са школама организују позоришне вежбе, разне радионице, разговоре, дружења, излете, за многу децу представља квалитетан ослонац помоћу којег превазилазе своје проблеме.

Резултати сва три земуна програма из Пројекта реформе социјалне политике, који се могу и нумерички изражавати, указују

управо на побољшан успех у школи, смањење броја изостанака, смањење асоцијалног понашања, туча, крађа и изградњу свести код најмлађих о штетности употребе алкохола, цигарета и дрога.

Свест о значају оваквог рада се шири и у наредном периоду има прилику да прерасте из спорадичних покушаја подржаних од страних донација у део образовног система, а невладине организације могу да формирају мрежу која ће са разних аспеката да подржава програме у свим школама. Осим шест школа које су биле покривене донацијом ДФИД, недавно је у Земуну почела и реализација пројекта превенције дрога у три основне и три

ПОЗОРИШТЕ ЈЕ ПРОВЕРЕН И ОМИЉЕН МЕТОД РАДА СА ДЕЦОМ: ПРОБЕ ЗА ПРЕДСТАВЕ У ОШ „РАДЕ КОНЧАР“ И ОШ „ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ“

средње школе који финансира Норвешка народна помоћ (НПА). Ипак, по истеку страних донација, овај систем рада треба да пређе у финансијску надлежност ове државе, њене локалне самоуправе.

У досадашњој реализацији пројекта „Дуге“ „Самохране мајки“ и „Нашег света“ препознате су многе нове вредности. Осим метода рада оне су пре свега у људима – стручним и обученим кадровима из школа и НВО, а посебан квалитет јесте потенцијал институција – пре свега Саветовалишта за децу и омладину Диспанзера за ментално здравље Дома здравља Земун.

Улагања у пројекте ове врсте, за рад са децом, никада нису велика, а користи су вишеструке и немерљиве. Од превенције угрожавања живота и судбина младих и насталих штета због асоцијалног понашања, до користи од изграђених личности које ће колико сутра моћи да делују позитивно на своју околину и стварају нове вредности.

Д.С.

Адреса

ЈАВНЕ УСТАНОВЕ

ГРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

Београд, Руска 4
Телефон: 2650-329

САВЕТОВАЛИШТЕ ЗА БРАК И ПОРОДИЦУ

Београд, Руска 4
Телефон: 2650-258

ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

ОДЕЉЕЊЕ ЗЕМУН
Земун, Творничка 2
Телефони: 2193-979, 2193-999

ДОМ ЗДРАВЉА ЗЕМУН

ДИСПАНЗЕР ЗА МЕНТАЛНО ЗДРАВЉЕ
СВЕТОВАЛИШТЕ ЗА ДЕЦУ И ОМЛАДИНУ
Земун, Топличка 8
Телефон: 616-288

САВЕТОВАЛИШТЕ ЗА БРАК И ПОРОДИЦУ

Земун Лазара Саватића 3а
Телефон: 614-542

ШКОЛА ЗА СЛЕПЕ И СЛАБОВИДЕ

„Вељко Рамадановић“
Земун Цара Душана 143
Телефони: 2198-611; 2616-948; 614-542

ШКОЛА ЗА ДЕЦУ ОШТЕЋЕНОГ СЛУХА И ГОВОРА

„Радивоје Поповић“
Земун, Призренска 37
Телефони: 2618-975; 2610-594

СПЕЦИЈАЛНА ОСНОВНА ШКОЛА

„Сава Јовановић Сирогојно“
Земун, Светосавска 22
Телефони: 617-355

ОСНОВНА ШКОЛА ЗА ОБРАЗОВАЊЕ

ОДРАСЛИХ „Бранко Пешић“
Земун, С. Јовановића 4
Телефон: 316-7133

ПРЕДШКОЛСКА ДЕЧИЈА УСТАНОВА

„Др Сима Милошевић“
Земун, Радича Петровића 26
Телефон: 606-662, 605-257

ДОМ ЗА ОДРАСЛА ИНВАЛИДНА ЛИЦА

Земун, Аутопут 18
Телефон 3193-242

НАЦИОНАЛНА СЛУЖБА ЗА

ЗАПОШЉАВАЊЕ
ФИЛИЈАЛА ЗЕМУН
Првомајска 8
Телефон: : 614-460

СКУПШТИНА ГРАДА БЕОГРАДА

Градски секретаријат
за социјалну и дечију заштиту
Београд, Тиршова 1
Телефон: 2688-655

МИНИСТАРСТВО РАДА ЗАПОШЉАВАЊА И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ

Београд, Немањина 22-26
Телефони: 3616-253; 3617-498; 3618-780

РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ

Београд, Милана Ракића 5
Телефон: 2412-922
www.statserb.sr.gov.yu

СВИ НАШИ ПРОЈЕКТИ

ВОЛОНТЕРИ - ДОБРОВОЉНИ РАД МЛАДИХ НА ПРУЖАЊУ ПОМОЋИ ДЕЦИ СА ОБРАЗОВНИМ ПРОБЛЕМИМА

Носилац пројекта: НВО „ДУГА“
Партнери: Саветовалиште за децу и омладину Диспанзера за ментално здравље Дома здравља у Земуну, Основна школа „Петар Кочић“ у Земуну и ОШ „Бранко Радичевић“ у Батајници
Руководилац пројекта:
проф. др Слободанка Гашић Павишић
Трајање: април 2004 - март 2005.
Контакт: Телефони: 21-51-129
E-mail: centarduga@ptt.yu

СВИ ЗАЈЕДНО - ИНТЕГРАЦИЈА СНАГА

Носилац пројекта: НВО „ВЕДРА“
Партнери: ОШ „С.Ј.Сирогојно“, Центар за социјални ред, Саветовалиште за брак и породицу
Руководилац: Данијела Вуковић
Трајање: април 2004 - окт 2004.
Адреса: Земун, Творничка 5
Телефони: 108-158; 064/313-0063
E-mail: vedra@eunet.yu

ДЕЧИЈИ ВРТИЋ КАО ПОРОДИЧНА ОАЗА

Носилац пројекта:
НВО ЦЕНТАР ЗА ЕДУКАЦИЈУ РОМА
Партнер: Центар за социјални рад Земун
Руководилац пројекта: Менсур Халити
Трајање: април 2004 - јан 2005.
Адреса: Земун, М. Стојановића 10
Телефон: 316-5925
E-mail: mensurhaliti674@hotmail.com

МОСТ

Носилац пројекта: МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА ДОБАНОВЦИ,
Партнери: Центар за социјални рад Земун, Амбуланта Дома здравља, ОШ „С. Сремац“, Удружење пензионера Добановци
Руководилац пројекта: Драгица Миловановић
Трајање: април 2004 - новембар 2004.
Адреса: Добановци, М. Тита 2
Телефони: 8465-110
E-mail: mzdob@eunet.yu

РАД СА СТАРИМ ЛИЦИМА, ИЗБЕГЛИЦАМА И НЕЗАПОСЛЕНИМ

Носилац: НВО „ЛАСТАВИЦА“
Партнери: Центар за социјални рад Земун, ОШ „Вук Караџић“ из Сурчина и Национална служба запошљавања
Руководилац пројекта: Сања Милорадовић
Трајање: септ 2004 - март 2005.
Адреса: Сурчин, Обилићев венац 2
Телефони: 844-00-54
E-mail: lastavic@eunet.yu

РАЗУМЕВАЊЕ И ПОДРШКА ЈЕДНОРОДИТЕЉСКИМ ПОРОДИЦАМА

Носилац пројекта:
НВО „САМОХРАНЕ МАЈКЕ“
Партнер: ОШ „Раде Кончар“ у Земуну
Руководилац пројекта: Душица Б. Б. Радишић
Трајање: септ. 2004 - март 2005.
Адреса: Земун, Цетињска 18
Телефони: 316-14-62
E-mail: sammajke@eunet.yu

ОТВОРЕНИ КЛУБ

Носилац пројекта: Савез незапослених Земуна
Партнери: ОО Самосталног синдиката
Руководилац пројекта: Радован Дудић
Трајање: септ. 2004 - јануар 2005.
Адреса: Земун, Главна 51
Телефон: 102-944 и 063/8652-023
E-mail: nezaposleni@yubc.net

НАШИ КОРИСНИЦИ

По завршетку пројекта „Ведро“ је наставила свој рад

Ђорђе нас са смешком гледа право у очи

Највише волим да играм 'Блејд', па онда да гледам 'Покемоне', а волим и бајке 'Снежана и седам патуљака' и 'Три прасета' и знам све аутобусе које треба да користим да бих стигао у школу. У школи највише волим да цртам и пишем", каже деветогодишњи Ђорђе Лукић.

Ђорђе је дечак који користи програм НВО „Ведро“ намењен деци са специјалним потребама. Пројекат под називом „Сви заједно-интеграција снага“ реализован је од априла до октобра 2004. године са циљем да се путем бесплатног пружања подршке сиромашним породицама које имају децу са специјалним потребама нађе решење за свакодневне проблеме са којима се суочавају.

Стручно оспособљена лица у индивидуалним третманима, у кући детета проводе од сат до сат и по времена, једном до три пута недељно. Часови имају циљ да омогуће деци да изађу из изолације у средини у којој живе и да се створе услови за њихов психофизички и социјални развој, и која ће моћи да промовишу своје могућности учешћем у културним и уметничким активностима, као и успостављање правилног контакта родитеља са дететом да схвате његова права.

Десетак стручњака који су укључени у пројекат раде потпуно волонтерски. Дефектолог Катарина Ристић која држи часове Ђорђу каже да се у рад укључила јер је пронашла могућност да стекне богато искуство у својој струци.

„Ништа ми није тешко када радим и највише ме чини срећном када видим да неко од деце са којом радим постиже успех, да је нешто усвојило од онога што смо заједно радили“.

„Ђорђе је диван дечак и веома је шармантан, када му се нешто не свиђа или када није сгуран шта је тачан одговор, гледа право у очи и тако се слатко насмеша да понекад морамо да станемо у учењу, јер му попустим, па тек онда настављамо даље са вежбама и за сада лепо напредује“, каже она.

„Рад са децом за мене је подстицајан и креативан али и изузетна мотивација за рад. Ништа ми није тешко и никада нисам пожелела да радим нешто друго. Постоји један мали проблем“, и додаје да је он реалан и техничке природе а то је превоз.

„Ми немамо сопствена возила и користимо градски превоз, што може да компликује понекад ситуацију, али то се брзо заборави када се види успех и задовољство на лицима деце“, каже Ристић.

Ђорђева мама Весна Лукић каже да су часови које он има са Катарином важни јер је Ђорђу ово тек пети час, а већ се примети напредак, а и стално пита колико још има дана да се поново нађе са Катарином.

Она каже да је овакав пројекат од значаја за породице које имају децу са специјалним потребама, јер је ситуација у друштву позната и не треба је посебно препричавати, новца нема нигде па ни у центрима за социјални рад, а родитељи су приморани да се сналазе сами, како за лекове тако и за додатне часове са стручњацима као што је Катарина.

Координатор пројекта Данијела Вуковић каже да новца за његов наставак за сада нема, а потребано је да се обезбеди свега 84.000 динара месечно, што и није много, ако се у обзир узме, да од овог пројекта око двадесеторо деце има користи која ће им на крају донети лакшу интеграцију у друштву. Наше друштво је још увек „без слуха“ за лица са специјалним Потребама, иако је и то један од показатеља наше зрелости да се кандидујемо за приставање Европској унији. Тешко је рећи некоме да њихово дете неће више моћи да добија помоћ, али ми се надамо да ћемо наћи средства путем укључивања локалних привредника у општини у донаторске програме, и да ће се и локална самоуправа укључити у рад.

НАТАША АНТИЋ

НАШИ КОРИСНИЦИ

Необични основци у ОШ „Бранко Пешић“

Одликаш се уписао у школу на мала врата

Уодносу на претходне године у школи за основно образовање одраслих „Бранко Пешић“ у овој школској години дошло је до значајних промена захваљујући пројекту „Интеграција Рома у образовни систем“ који се реализује са НВО „Хуманост“.

Некада је ова школа била позната по малолетним делинквентима који су израстали у легенде са асфалта – попут Ђенте, Ђатане и другова, који су због лошег владања и престапа избацивани из редовних школа, па су овде долазили да стекну основно образовање. Већ дуго година ова школа је променила профил ученика. То је последица демографских промена које су се десиле у Земуну током последње две деценије – велики број Рома се доселио са разних ратом и бедом угрожених подручја, а њихова деца због непознавања језика нису на време полазила у редовну школу, па они данас чине 90 одсто ученика. Један број деце није на време пошао у школу и из других разлога, који се могу приписати културолошким разлозима – њихови родитељи су једноставно мислили да је за њихову децу „још увек рано“ јер су још „мали за школу“. Закон је по том питању неумољив и по њему се деца уписују са највише 7,5 година, изузетно до 8,5 година, а ако прекораче ту границу, морају да чекају да напуне 15 година да би стекли право за упис у школу за одрасле у којој после другог разреда за једну школску годину завршавају два разреда.

Директор школе Јованка Стојић за „Волонтер“ сведочи да је притисак на њих за упис после законских рокова огроман. Ова школа је једина те врсте на левој обали Саве, па заједно са Новим Београдом покрива подручје у којем живи преко пола милиона становника.

На срећу, у истом закону пише и да деца старија од 8,5 година пролазе кроз проверу знања на основу које се укључују у одговарајући разред. То је основ да „на мала врата“ примамо у први разред и десетогодишњаке, како не би чекали још пет година, каже Јованка Стојић.

Један од оваквих примера је и Душан Кадријевић, који са пуних 12 година похађа други разред основне школе. Његов старији брат Срета је са 18 година завршио исту ову

школу, а млађи брат Слободан, који и ма 8 година, још није пошао у први разред.

Душан станује у Виноградској улици – на крају насеља Бежанија, два и по километра далеко од прве станице аутобуса „Веритимо“ на линији 45 са којим долази до школе у земунској Горњој вароши. Овај ђак пешак у граду тако свакодневно препешачи пет километара, и то га не спречава да редовно долази у школу, да има све петице, и буде најбољи ђак у разреду.

Душанова породица неавно је доживела трагедију. Пре месец дана им је умрла мајка, тако да живе сами са оцем. Отац је на срећу запослен у „Икарбусу“, а помоћ имају од очеве сестре која живи у суседној кући.

Тетка Снежана нам пере и кува. И она има троје мале деце, а муж јој је умро. У комшилуку живи и стриц са својом породицом. Само мој тата ради у предузећу, каже Душан. Друга татина сестра живи у Шведској, па кад дође на одмор, од ње добију нешто одеће.

Душан са браћом и татом живи у две просторије. Имају струју, телевизор. На ТВ гледам цртаће и редовно „Гранд шоу“, и допада ми се како пева Немања Николић, каже Душко. Кад порасте, волео би да свира у бубњеве – тарабуке, – Жао ми је што не могу да учествујем у школској музичкој радионици јер далеко станујем, па морам раније да пођем кући, каже он.

Кад је био мали, није имао играчака, осим пар аутића. Кад порасте волео би да вози БМВ. – Заврши за аутомеханичара, саветујемо га. – Па да га набузим, спремно одговара он.

Породица Кадријевић живи у две просторије. Немају купатило, купају се у кориту, немају канализацију. Греју се на шпорет „Смедеревац“. Са оловкама, свескама, словима и књигама Душко се први пут сусрео у школи. Никада није био на мору, Волео би да живи у иностранству.

Са најбољим другом из школске клупе Селмином Дуљајем за сада може само да се бори да надокнади пропуштено знање и машта о животу у којем ће им бити доступно све оно што уживају многа деца у великом граду који их окружује.

Д.С.

СВИ НАШИ ПРОЈЕКТИ

**ИНТЕГРАЦИЈА РОМСКЕ ДЕЦЕ
У ШКОЛСКИ СИСТЕМ**

Носилац пројекта: УДРУЖЕЊЕ „ХУМАНОСТ“
Партнери: ОШ „Бранко Пешић“ и локална самоуправа
Руководилац пројекта: Жилберт Зубеница
Трајање: јун 2004 - март 2005.
Адреса: Драгана Ракића 41/16
Телефони: 063/846-1919
E-mail: humanost@yahoo.com

**ЕУКАТИВНО УМЕТНИЧКИ ПРОЈЕКАТ
ПРЕВЕНЦИЈЕ ЗЛОУПОТРЕБЕ ДРОГА**

Носилац пројекта: НВО „НАШ СВЕТ“
Партнери: СУП Београд; ОШ „Десанка Максимовић“ и „Бошко Палковљевић Пинки“
Руководилац пројекта: Јелена Гашић
Трајање: септ 2004 - јун 2005.
Адреса: Земун, Карађорђево 11
Телефони: 316-0504
E-mail: ourworld@eunet.yu

**АУДИО БИБЛИОТЕКА ЗА СЛЕПЕ
И СЛОВОВИДЕ**

Носилац пројекта: УДРУЖЕЊЕ РОДИТЕЉА
СЛЕПИХ И СЛАБОВИДИХ ЛИЦА
Партнери: Школа за ученике оштећеног вида“
Вељко Рамадановић“; Факултет техничких наука (ФТН) Нови Сад
Руководилац пројекта: Радмила Лабан
Трајање: септ. 2004 - мај 2005.
Адреса: Цара Душана 143
Телефони: 2198-611; 2616-948
E-mail: veljkor@yubc.net

ИНТЕГРАЦИЈА РОМА У ЗЕМУНУ

Носилац пројекта: ЦЕНТАР ЗА АФИРМАЦИЈУ
И ИНТЕГРАЦИЈУ РОМСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ
(ЦАИР)
Партнери: Дом здравља Земун, Центар за социјални рад Земун, Центар за права мањина.
Руководилац: Исмет Јашаревић
Адреса: Београд, Карађорђево 79
Трајање: нове. 2004 – април 2005.
Телефон: 644-206
E-mail: cairk_pen@yahoo.com

**ПОМОЋ НЕЗАПОСЛЕНОГ ПРОФЕСОРСКОГ
КАДРА ДЕЦИ ИЗ СОЦИЈАЛНО УГРОЖЕНИХ
СЕОСКИХ ПОРОДИЦА**

Носилац пројекта: НВО „МОСТ“
Партнери: Месна заједница Бољевци, ОШ „Бранко Радичевић“, Удружење пензионера из Бољеваца Центар за права мањина.
Руководилац: Борислав Станојловић
Адреса: Омладинских бригада 85
Трајање: окт. 2004 – април 2005.
Телефон: 2164-565
E-mail: svetista@net

**ОТВАРАЊЕ ДНЕВНОГ БОРАВКА У ДОМУ ЗА
ОДРАСЛА ИНВАЛИДНА ЛИЦА**

Носилац пројекта: НВО УДРУЖЕЊЕ КОРИСНИКА
Партнери: Дом за одрасла инвалидна лица, Локална самоуправа, Мрежа НВО – Удружење за церебралну и децију парализу, Удружење дистрофичара, Савез паралигичара и квадриплегичара, Удружење МС.
Руководилац: Велимир Кнежевић
Адреса: Дом за инвалидна лица, Земун, Аутогут 18
Трајање: нов. 2004 – април 2005.
Телефон: 3193-242

**УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ЖИВОТА СТАРИХ
ЛИЦА КРОЗ РАД МЛАДИХ ВОЛОНТЕРА**

Носилац пројекта: НВО „КООРДИНАТА“
Партнери: ОШ „Лазар Саватић“ и Центар за социјални рад
Трајање: окт. 2004 – април 2005.
Руководилац: Благоје Куљић
Контакт: Телефон: 063/7725-420 E-mail: bkuljic@eunet.yu

КАКО ТО ДРУГИ РАДЕ

Мирољуб Лабус у Пландишту промовисао Стратегију за смањење сиромаштва у Србији

До 2010. године преполовити број сиромашних у Србији

Према подацима Владе приближно 800.000 људи у Србији тренутно живи испод границе сиромаштва од 4.970 динара месечно по члану домаћинства, а да би се тај број за пет година смањио на 400.000, потребно је да годишњи привредни раст износи од четири до пет одсто. У периоду од 1990. до 2003. године у Србији је бележен стални пад запослености, који је у прошлој години заустављен и први пут регистрован благи пораст, за један одсто.

Званични почетак примене Стратегије Владе Србије за смањење сиромаштва обележен је Конференцијом о смањењу сиромаштва у Пландишту 22. фебруара, где је потпредседник Владе Мирољуб Лабус изјавио је да до 2010. године један од приоритета треба да буде и спровођење Стратегије.

Пландиште је сиромашна банатска општина у Војводини која има 13.500 становника, од којих је 10 одсто избеглих и расељених лица, где је за прва два месеца ове године рођено само девет беба, склопљен један брак, а умрло је чак 43 лица, тако да није случајно што

је промоција Стратегије почела баш овде. На Конференцији су изнети и резултати истраживања тима Владе који ради на примени Стратегије, а који су показали да је сиромаштво веће у сеоским, него у градским срединама и да су због тога важне мере које Влада предузима у пољопривреди, а истраживање је показало и да су најсиромашнији делови земље југоисток, исток и гранична подручја западне Србије.

Према анкети Владе о животном стандарду становништва за 2003. годину, сваки десети становник Србије био је сиромашан, што је проценат сличан Румунији, већи него у Бугарској, а мањи само од Албаније. У поређењу са 2002. годином, половина сиромашних остала је сиромашна и у наредној години, али је исто толико људи пало испод границе сиромаштва, јер су изгубили посао. Из анкете, се може извести закључак, да постоји тесна повезаност између степена образовања и степена сиромаштва, јер је међу образованима мало сиромашних.

Н. АНТИЋ

Серија Трибина у организацији АРДИ

Партиципација грађана је услов за борбу против сиромаштва

Упознавање грађана са могућностима њиховог учешћа у Стратегији смањења сиромаштва у Србији је пројекат који реализује Асоцијација за развој духа и интелекта (АРДИ). Трибине на ову тему организовали су у Бору НВО „Аурора“, у Крагујевцу НВО „Школа мира“, у Бајиној башти НВО „Медикус“, у Новом Саду НВО „Новосадски хуманитарни центар“ и „Центар за људска права“ у Нишу. На Трибинама је дељена брошура „Водич“ о учешћу грађана у доношењу јавних одлука и контроли њиховог спровођења, и приказиван филм „Партиципација – мит или стварност“.

Општи утисак у сваком извештају је да Трибинама недостаје време за постизање договора међу учесницима, и да се сведе само на информисање и мотивисање учесника. Највећи недостатак Трибине је недовољно познавање материје од стране учесника, али и недовољна свест о важности партиципације, и бављењем њоме независно од других „важнијих“ проблема. Партиципација је још на нивоу „бављења узгред“, уз бављење неким „конкретнијим“ проблемима.

Предност Трибина је што су популарне код великог броја младих, јер баш међу њима је велики број незапослених и оних који ће се ускоро суочити са тим проблемом.

Узроци уочени у неучешћу грађана у Србији у решавању проблема сиромаштва, али и других проблема су недостатак капацитета институција, општа неинформисаност, неинформисаност и немотивисаност.

Кроз искуства невладиног сектора властима се сугерише да треба кренути од интересовања за проблеме грађана, јер то може донети и добар део гласова на изборима. Када се реше неки од проблема наочиглед грађана који су те проблеме изложили, вероватно је да ће на изборима осим стандардног броја гласова обезбедити још неке.

Обезбеђивањем учешћа, одваја се мало средстава и пуно воље грађана. А у едукацији и информисању грађанима могу пуно да помогну медији и НВО. Када се грађани обавесте и едукују долазиће сами, износиће проблеме, али без напада на власт.

Грађани не треба да чекају наредне изборе, већ треба да траже право учешћа јер им је то загарантовано многим међународним документима, чија је потписница Србија.

СА ТРИБИНА У БАЈИНОЈ БАШТИ И НОВОМ САДУ

Упозорење

Јавна потрошња угрожава стратегију за борбу против сиромаштва

Шеф Канцеларије Светске банке у Србији и Црној Гори Каролин Јунгр најавила је финансијску подршку у износу до 500 милиона долара пројектима комплементарним Стратегији за смањење сиромаштва и споразуму са ЕУ о стабилизацији и асоцијацији. Она је објаснила да Србија има позитиван економски раст али да је он неодржив, јер је јавна потрошња и даље већа од раста друштвеног производа.

НИШ

Лепше фасаде помогле запошљавање

Трибини је у Нишу присуствовао велики број младих, међу њима студенти и незапослени, представници НВО, синдиката, општинске управе, Центра за социјални рад, Националне службе за запошљавање Ниш, избегла и расељена лица и остали грађани. Одзив медија је био задовољавајући, као и квалитет њиховог представљања Трибине широм јавности.

Пројекат „Лепша Србија“ омогућио је незапосленима, који су прошли обуку преквалификације, да раде на улепшавању фасада Ниша. По сличном принципу, Међународна организација КРФ у сарадњи са Скупштином Града реализује пројекат којим се смањује незапосленост Рома. Резултат трибине је закључак да је потребно радити на јачању институција и едуковању грађана да учествују у доношењу јавних одлука.

Концепт локално-економског развоја

У оквиру програма Владе Краљевине Данске „Суседство“ (НАБ), у Председништву града Ниша 26. јануара одржан је састанак представника Данске владе са градоначелником Смиљком Костићем, Градским менаџером, Главним градским архитектом и председницима градских општина. Представници Општине Медиана, презентовали су концепт локално-економског развоја, који се заснива на партнерству 3 сектора општине, удружења приватника са њене територије и НВО.

Основни циљеви пројекта су повећање броја запослених у приватном сектору, јачање приватног сектора и укључивање маргинализованих група у локални економски развој. Аутор концепта локално-економског развоја Осман Бајић, најавио је потписивање уговора између Данске владе и Општине Медијана до краја фебруара.

ИСКУСТВА СУСЕДНИХ ЗЕМАЉА

Почетком 2004. Католичка служба за помоћ (ЦРС) је покренула пројекат "Креирање регионалне Стратегије за смањење сиромаштва заједнице у учењу" који се спроводио у Македонији, Албанији, Босни и Херцеговини, Србији и Црној Гори.

Албанија

Процес креирања Албанске Стратегије за смањење сиромаштва, која данас носи назив „Национална стратегија за социо-економски развој“, није био широко консултативан, јер у креирању нису учествовали сиромашни, мада је обезбеђено директно учешће једног броја НВО. Данас се у другој фази примене стратегије полако укључује и цивилно друштво, а једина предност коју наводи НВО „Центар за руралне студије и одржив развој“ је што је започето са спровођењем Стратегије одмах по њеном усвајању. У оквиру тог пројекта у Албанији су партнери ЦРС успешно спровели активности фокусиране на укључивање грађана и сиромашних у процесе смањења сиромаштва у 10 од укупно 36 општина.

Македонија

Македонија је после креирања Стратегије имала низ проблема, од сукоба на северу државе до трагичне несреће у којој је живот изгубио председник државе, што је променило државне приоритете и Одложило почетак њеног спровођења, до даљег. Према извештају НВО „Форум - центар за стратешка истраживања и документацију“ Влада је спремна да у процес спровођења ССС и процес праћења и процене резултата, укључи цивилни сектор и НВО и отворено иступа са ставом да без оваквог партнерства нема капацитете и инфраструктуру за успешно спровођење ССС.

Босна и Херцеговина

У процес креирања Стратегије за смањење сиромаштва у БИХ је учествовало цивилно друштво, односно НВО, које су се самоорганизовале, консултовале са сиромашнима и грађанима и идентификовале приоритете и начине смањења сиромаштва. Резултати су преточени у листу препорука Влади која је креирала ССС. Данас, ССС се у БИХ још не спроводи, због финансирања.

KONKURS

У току је наградни конкурс Svetske banke за најбољи есеј младих 2005. под називом "Gradimo sigurnu budućnost - tragamo za praktičnim rešenjima": пријем радова трајаће до 15. априла.

Млади од 18-25 година свој рад могу да пошаљу искључиво путем Интернета и треба да буде написан на једном од следећих језика: енглески, француски, шпански.

Радове треба слати путем Интернета на следећој веб адреси:

www.essaycompetition.org Уколико заинтересовани за уčešће у конкурсима немају приступ Интернету или не могу да приступе наведеном веб-сајту, за помоћ могу да се обратe Центру за информације за јавност Svetske banke, на тел. 011/30 23 747, факсом 011/30 23 740 или emailом mpopovic@ifc.org.
Kompletна информација и детаљи vezано за конкурс на српском и на енглеском језику могу се наћи и на веб сајту Svetske banke у Србији и Црној Гори: www.worldbank.org.yu

КАКО ТО ДРУГИ РАДЕ

Драган Стрилић

У Бору се од марта мења третман према пројектима

Ми смо прошле године на време поднели захтев за буџет како би пројекти који се реализују, и неки који су већ завршени, наставили да се реализују уз подршку општинског буџета. На жалост, средства која су одобрена и за одрживост тих пројеката али и за рад канцеларије нису ни близу потребном износу. Одобрено је милион динара, иако је у захтеву било предочено уз јасну аргументацију да је за све то потребно неких 4,5 милиона динара.

Председник општине је обећао да увек постоји могућност коришћења резерве или ребаланса општинског буџета, а много очекујемо и од предстојеће мартовске седнице Скупштине општине на којој треба да се потврди статус ОКОСП као Скупштинског тела.

Светислав Пауновић

Највећа подршка у Краљеву за пример осталим општинама

Општина Краљево је одвојила 9,6 милиона за подршку општинским акционим пројектима ОКОСП и раду његове канцеларије у 2005. години. Мањи део средстава је намењен за рад канцеларије, а највећи део ће бити расподељен за пројекте који су у току и које смо оценили квалитетне па ће се наставити њихово финансирање. Део средстава ће бити одвојен за расписивање новог тендерског круга који је планиран за септембар.

Заиста нисмо очекивали оволико средстава од Скупштине општине, али са друге стране, ни то никако није довољно да решимо све проблеме и задовољимо све потребе грађана Краљева. Сада се фокусирамо да одредимо приоритете које можемо да решимо са тим парама који смо добили.

Очекујемо сасвим другачији третман када је у питању финансирање наших пројеката јер ће тада ово тело бити доживљено као наше, а не туђе, донаторско. На свима нама који смо до сада радили је да чврстим аргументима убедимо људе који одлучују да је то неопходно и корисно за све.

Један од резултата овог пројекта реформе социјалне политике је то да су људи који су учествовали у целом досадашњем раду ојачали своје капацитете, не само када је у питању препознавање проблема, него и за обученост у техници писања пројеката. Знамо да у разним европским фондацијама постоје значајна средства намењена за ову област па очекујемо да наши тимови, дакле не појединци, који су кроз овај пројекат оспособљени за аплицирање, буду успешни како бисмо дошли до средстава за финансирање не само ових, него и неких нових пројеката за иновације у социјалној политици наше општине.

Када су у питању други извори финансирања ми смо последњих годину дана увели праксу да се на сваком састанку ОКОСП размењују сазнања и искуства о донаторским активностима у општини. Наши чланови су већ навикли на то да шта год чују да је интересантно од

страних агенција и организација које помажу развојне пројекте да тако нешто проследи општини и нашим невладиним организацијама да аплицирају тамо где треба.

Бранкица Јеремић

Не желимо да будемо на терету само буџету општине Ужице

Поред великих улагања у капиталне инвестиције – гасовода и градске депоније. Ужичка општина је пронашла интерес и препознала потребу да финансира и пројекте из области социјалне политике. Износ у овом моменту заиста није велики, али није ни мали – милион динара је предвиђено за реализацију пројеката, а 400 хиљада за наставак рада ОКОСП.

Међутим, постоји препозната добра воља општине да поједине буџетске ставке већ у следећем ребалансу припоји овом заједничком фонду, тако да се надамо да садашње стање није коначно.

С друге стране, кад је реч о о сталим изворима финансирања, наравно да ОКОСП

ни једног момента није имао ни намеру ни циљ да буде само још један терет општинском буџету. Оно што смо прошавши кроз све што је пројекат нудио научили јесте како прибавити средства од других донатора или од разних Министарстава за потребе социјалне политике, па се сада припремамо за конкурс Фонда за социјалне иновације. То је само један од потенцијалних донатора коме ће смо се обратити.

Оно што је посебно битно и што је посебан квалитет овог пројекта јесте да ће Стратешки планови чија израда је у току знатно допринети бољем разумевању разних финансијера, привлачењу или акумулацији средстава. Тиме ће се показати озбиљна спремност свих општинских капацитета да се средства управо усмере и пласирају тамо где су најпотребнија и да од тога сви грађани имају користи.

Статистика у служби социјалне политике

Просечне вредности скривају горуће проблеме у неким деловима града

Статистика би требала да буде једна од основних помоћних дисциплина кад је у питању било какво планско размишљање и одлучивање о предузимању активности на социјалном плану. Слободне процене често могу бити варљиве а иза њих се могу сакривати и посебни интереси група, па чак и појединачца. Ако је неко љубитељ позоришта, па дође на власт, онда ће имати среће његови истомисленици, па ће нишати храмови богиње Талије. Ако је неко привржен религији и цркви, онда ће се оне обнављати, градити и помагати на разне начине њен рад.

Због тога, свака намера делања у социјалној политици треба да буде поткрепљена чињеницама у виду бројчаних вредности. Количине, квантитет појава, појединачних случајева, њихова распрострањеност и распоређеност, су нека од полазишта за одлуку да се активности и средства усмере у неком правцу.

Прикупљањем и обрадом података баве се Републички и градски завод за статистику, а подаци до којих они долазе су доступни свим грађанима. Ипак, стоји утисак да грађани нису довољно обавештени о статистичким подацима а медији се њима служе спорадично. Редовни Извештаји Статистичког завода који се шаљу локалној самоуправи често завршавају у фијокама некомпетентних или незаинтересованих чиновника. Ако и дођу до политичара, они често имају преча посла од гомиле бројева са којом не знају шта да раде - пред којом су немоћни из разних разлога или су свесни да су им мандати сувише кратки да би могли нешто да предузму и промене.

У Пројекту реформе социјалне политике управо се инсистира на томе да статистички подаци представљају основ за прављење Стратешких и акционих планова, а да се подносиоци пројеката у образложењима за своје намере ослањају пре свега на статистичке показатеље.

Подаци који су доступни преко статистичких публикација најчешће су ограничени до нивоа територије општине, или у најбољем случају насеља. Тако, на пример, ми знамо колико има незапослених (евидентираних на тржишту рада) у Земуну, знаћемо колико је од тог броја

жена, и то према степену стручне спреме. Али, Земун (са општином Сурчин) на територијској обухвата 432 км², има осим Сурчинских осам насеља и своја насеља као што су Батајница (29.000 становника), Земун Поље, (13.000 становника), Угриновци (8.000 становника). Података о броју незапослених и њиховој структури у овим насељима, немамо. Покушај који је направљен у оквиру пројекта Геомапирања, где су исказани подаци по некадашњој административној подели на Месне заједнице, од којих половина не постоји већ

Оно што је била намера базе података геомапирања јесте да се статистички подаци „спусте“ на најмање територијалне јединице, месне заједнице, како би својом конкретношћу избегле опасности приказивања података који су у ствари просеци (као чувена прича о купусу и месу који се у просеку претварају у сарму) и тако скривају озбиљност и тежину неког проблема у појединим срединама.

Због тога, један од приоритета у планирању за будућност свакако јесте и увођење система и реда у овој области. *Д.С.*

Незапослени у Земуну у септембру 2004.

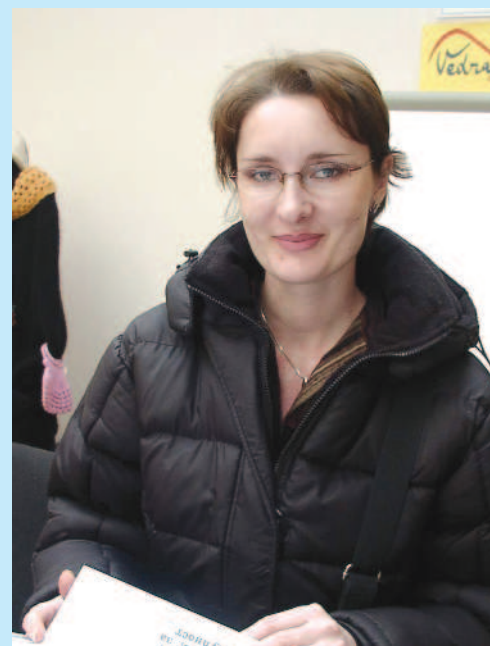
УКУПНО	ЖЕНА	НКВ	ПКВ	КВ	ССС	ВКВ	ВСС	ВИСОКА
15.802	8.801	3.829	715	3.691	5.494	225	810	1.038

База података у служби архитектуре и урбанизма Јавност података у пракси

Да је база података програма за геомапирање вишеструко употребљива сведочи и пример интересовања судената последипломских судија на Архитектонском факултету у Београду за њено коришћење. Канцеларији пројекта обратила се последипломац инг. арх. Јелена Минић која је са још шест колега на курсу за урбанистичко планирање дизајн и менаџмент код професора Владана Ђокића и Владимира Милића.

- Радим семинарски рад на тему „Град у транзицији“ у оквиру којег се посебно обрађује проблематика бесправно изграђених објеката. Моје колеге су добиле општине у Београду и Војводини, а ја сам одабрала општину Земун, каже за „Волонтер“ Јелена Минић.

- Процедура за добијање разних података од званичних органа и институција је доста компликована и спора, тако да ја за разлику од својих колега имам среће што су сви ти подаци доступни на овај начин, не крије своје задовољство Јелена Минић.

Процент незапослених особа за факултетском дипломом

Minim 0.00
Maxim 18.62
Prosek 5.10

Legenda: %NEZAPOS_L_FAK_OBRAS:
■ <= 11.50
■ 11.50 - 2.50
■ > 2.50

UGRINOVCI	0.00
JAKOVO	0.25
SURCIN	0.49
BOLJEVCI	0.74
BRATSTVO JEDINSTVO	1.10
PROGAR	1.11
DOBANOVC	1.26
BATAJNICA 1	1.73
ZEMUN POLJE	2.04
JANKO LISJAK-PUSKA	2.15
BECMEN	2.17
BATAJNICA 3	2.40
NOVA GALENIKA	2.77
SUTJESKA	3.18
13 MAJ	3.49
BATAJNICA 2	3.70
PETROVIC	4.26
CRVENI BARJAK	5.33
SAVA KOVACEVIC	5.40
RADOJE DAKIC	6.30
MARIJA BURSAC	7.24
DONJI GRAD	7.31
NOVI GRAD	7.75
BRANKO PESIC	9.37
DUNAV	10.13
MARKO ORESKOVIC	10.48
22 OKTOBAR	10.58
ZEMUNSKI KEJ	16.46
JUGOSLAVIJA	18.62

читаву деценију, остао је само на нивоу презентације могућности софтвера. Ажурирања података, њихове сталне провере, још увек нема.

Према подацима из градске управе и Завода за информатику и статистику Београда, у „Саопштењу“ 3/2005 објављено је да је у општини Земун у септембру 2004. било укупно 55.280 запослених, од тога у привреди 35.758, ванпривреди 8.722, а власника радњи и лица која самостално обављају професију има 10.800.

Када су незапослени у питању, према истом извору укупно их је било 15.802, од чега 55,6%, или 8.801 жена.

Према подацима који су за потребе геомапирања коришћени пре три године, проценат незапослених са факултетском дипломом у укупном броју незапослених је био 5,10%, што би значило да их има око 800, па ипак, према званичним подацима у септембру 2004. их има 6,5% што значи да је за две године дошло до пораста за скоро 1,5%. Занимљиво је да се проценат жена креће у овим границама, разлика је 0,5%. Број укупно незапослених се драстично разликује – у бази података геомапирања било их је чак 27.898. Одговори на ова питања, и добијање праве слике, захтевају подробнију анализу.

ВОЛОНТЕР

БИЛТЕН КООРДИНАЦИОНОГ ОДБОРА
ЗА РЕФОРМУ СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ
ОПШТИНЕ ЗЕМУН
www.projekatrsp.org

Издаје

Канцеларија пројекта
Земун, Косовска 9/III
Тел: 316-0674
е-маил: pro.ze@yubc.net
За издавача
Татјана Боројевић

Уредник издања
Драган Стојковић

Графичка продукција
МОСТ АРТ
Земун, Главна 10
Тел: 2193-348
е-маил: mostart@eunet.yu